No. 76. DINGSDAG 26 JUNIJ. 1860.

ZEVEN EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30, buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels ƒ 1.00, en voor elken regel meer ƒ »-15, behalve ƒ »-35 zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

26 Junij.

Garribaldi beschaamt zijne ergste vijanden en ergert zijne dolste vrienden. Die gehoopt hadden, dat hij door te stoute, te ondoordachte maatregelen, de groote zaak van Italie's vrijheid zou schaden, ja bederven — die meenden, dat hij, als een razende *Roeland*, alles te vuur en te zwaard zou verwoesten en een onverbiddelijk wreker zijn van zooveel tranen en smart, van zooveel martelingen en onschuldig vergoten bloed — die allen zijn teleurgesteld. *Garribaldi* paart bedachtzaamheid aan stoutheid, zelfverloochening aan grootheid van ziel. Met trots gaf hij op *Lanza*'s raad: »laat de Senaat met een smeekschrift komen voor het aangezigt van onzen Koning!« het hoogharig antwoord: »de Senaat, dat ben ik!« — maar met loffelijke voorzigtigheid gaf hij op het vleijende verzoek: »sta ons toe, dat wij u met een standbeeld vereeren!« dezen raad: »besteedt uw geld tot den strijd uwer onafhankelijkheid!«

En hoeveel tact straalt er door in de proclamatie, die hij tot het volk rigtte!

Hoort, waarde lezers! wat hij sprak:

»Sicilie levert thans een van die tooneelen op, welke in het politieke leven der natien keerpunten uitmaken, die door de volgende geslachten met geestdrift en dankbaarheid in aandenken worden gehouden en voor altijd aan een groot en edel volk den roem van verhevene deugd geven.

»Italie behoeft eendragt om magtig te zijn, en Sicilie alleen geeft het ware voorbeeld van eendragt. In dit classieke land werpt de stedeling met verontwaardiging het juk der dwingelandij af; hij breekt zijne ketenen en met de tot dolken versmede boeijen bestrijdt hij de politiedienaren.

»De landman snelt zijnen broeders van de stad te hulp; en, welk een bewonderenswaardig, verheven, stichtelijk tooneel in Italie! de priester, de kloosterbroeder, de kloosterzuster, trekken aan het hoofd des volks naar het gevecht en naar de barricaden.

»Welk een verschil tusschen den losbandigen priester van Rome, welke de dienst van buitenlandsche huurlingen koopt, om het bloed zijner medeburgers te vergieten, en den edelen, eerbiedwaardigen geestelijke van Sicilie, die de voorste in het gevecht is, zijn leven voor zijn vaderland opzettende!

»Ja, het Christendom is in de daad onvergankelijk! Dat bewijst het gedrag dier waarachtige dienaren van den Almagtige.«

De Koning van Napels is ziek — van verdriet of van vermoeidheid?

Wij weten het niet, maar als hij bovenstaande proclamatie goed en bedaard las, is het geen wonder, dat hij ziek werd.

Maar ook, *Garribaldi* heeft het voornemen, om zoo spoedig mogelijk tegen het zeer sterke Messina op te rukken.

Als het Napelsche garnizoen de stad wil teisteren, gelijk Palermo's ongelukkig lot was — wee dan de arme bevolking!

In weerwil van de ziekte des Konings, schijnt deze zich toch tot meer verzet in staat te stellen. Zijne armee, sterk 160.000 man, is geheel op den voet van oorlog en sterke colonnes hebben zich op marsch begeven naar de meest bedreigde punten. Maar ook verwacht de hoofdige Monarch nog heil van vrijzinnige maatregelen. Zoo ontbood hij zijn gezant uit Weenen, om met dezen over eene constitutie te spreken.

Wel ter elfder ure!

Misschien te laat.

Behalve dat — het volk vertrouwt hem niet.

Die zoo onwillig, gedwongen geeft, is dikwijls al zeer spoedig gereed, om, als de kans goed is, terug te nemen wat hij gaf.

Ook de diplomatie heeft het druk met Zijne Napelsche Majesteit, ter zake van de schepen, die, bevracht met vrijwilligers (reizigers! zeggen de Sardiniers) en oorlogsammunitie, door Napelsche schepen genomen zijn.

De Noord-Amerikanen en de Sardiniers vallen daarover, om verschillende redenen, den zieken Koning zeer lastig.

Te midden van al dit rumoer, viert Palermo feest en wapperen aldaar overal Sardinische vlaggen.

Hoogstbelangrijk is de mededeeling door eene officiële pen in een Duitsch blad gegeven, ter zake van het Vorsten-congres te Baden Baden.

Die mededeeling, eene ernstige lectuur overwaardig, luidt aldus:

»Tot de belangrijkste voorvallen gedurende de in Baden gehouden bijeenkomst van Duitsche vorsten behoort ongetwijfeld de zamenkomst der gezamenlijke doorluchtige gasten van den Groothertog, die den 18den op deszelfs kasteel heeft plaats gehad. Overeenkomstig den wensch van Z. K. H. den Prins-Regent van Pruissen verschenen ten 4 ure in eene op last van den Groothertog daartoe ingerigte zaal van het kasteel, de Koningen van Saksen, Beijeren, Hannover en Wurtemberg, de Groothertog van Saksen-Weimar, de Hertogen van Saksen-Coburg-Gotha en Nassau, met eenstemmig oogmerk oogmerk om vóór hun vertrek eene vriendschappelijke zamenspreking te houden. Toen deze vorsten vergaderd waren, verscheen de Prins-Regent van Pruissen, door den Groothertog ontvangen en binnengeleid, en zette terstond het doel zijner uitnoodiging tot deze bijeenkomst uiteen, in eene omstandige aanspraak, waarvan wij den inhoud in algemeene trekken mede deelen.

»De Prins-Regent betuigde in de eerste plaats aan de aanwezige vorsten zijnen dank daarvoor, dat zij door hunne deelneming aan de zamenkomst met den Keizer der Franschen aan het oogmerk van den Regent, waarmede hij in die zamenkomst bewilligd had, het gewigt der overeenstemming hadden bijgezet. Daardoor was het bewijs gegeven, hoe eensgezind de Duitsche Vorsten zijn, wanneer te eeniger tijd het gemeene vaderland met gevaren bedreigd mogt worden.

»De Prins-Regent herhaalde de redenen, welke den Keizer der Franschen hadden doen wenschen hem te ontmoeten, ten einde daardoor des Keizers wensch om den vrede te bewaren voor geheel Europa te bewijzen en alle bezorgdheid ten aanzien van de Fransche staatkunde te doen verdwijnen. Wij zijn thans, zeide de Prins, getuigen geweest van de herhaalde en aan ons allen overeenstemmend gegeven vredelievende verzekeringen des Keizers, en uit het vrijmoedige en onbewimpelde antwoord, hetwelk den Keizer ten deel geworden is, zal hij de overtuiging ontleend hebben, dat wij gaarne bereid zijn om aan zijne vredelievende verzekeringen geloof te schenken.

»Vervolgens herhaalde de Prins de voorwaarden, onder welke hij de zamenkomst aangenomen en die hij voor den Keizer niet verzwegen had, namelijk, dat de integriteit van Duitschland als boven alle kwestie verheven beschouwd moest worden. Door de komst van den Keizer op den grondslag van deze vooraf gestelde voorwaarde, was het even gemelde beginsel bekend geworden op eene wijze, welke niet zou nalaten naar alle kanten indruk te maken. De Prins hoopte overigens hierdoor weder een blijk te hebben gegeven, dat Pruissen's buitenlandsche staatkunde het belang van geheel Duitschland wel in het oog houdt.

»Zich beroepende op zijne laatste troonrede, zeide de Prins, in dezen doorluchtigen kring gaarne nogmaals te verklaren, dat hij het niet alleen als de taak der Duitsche, maar ook als de taak der Europesche politiek van Pruissen beschouwde, het territoriaal bezit zoowel van het geheele vaderland als der afzonderlijke Vorsten te beschermen. In de vervulling dezer taak zou hij zich door niets laten storen; ook niet door de omstandigheid, dat de ontwikkeling der binnenlandsche politiek, die hij voor Pruissen volstrekt noodzakelijk achtte, zoowel als zijne opvatting van onderscheiden vraagstukken der inwendige Duitsche politiek, welligt afweek van de zienswijze van eenigen zijner hooge bondgenooten. De vervulling dier nationale taak, de zorg voor de integriteit en zelfstandigheid van Duitschland, zou bij den Prins-Regent steeds de eerste plaats bekleeden.

»Omtrent de eerlijkheid zijner pogingen om de krachten des Duitschen volks tot nuttige werkzaamheid te vereenigen, kon geen twijfel bestaan. Die pogingen konden nooit ten doel hebben den volkenregtelijken band, die de Duitsche Staten zamenhecht, los te rukken. Bij herhaling had hij verklaard, dat naar eene hervorming van den Bond niet dan onder naauwgezette eerbiediging van aller belangen gestreefd werd, en de laatste handelingen zijner Regering zouden boven allen twijfel verheven hebben, dat hij het tegenwoordige oogenblik voor eene hervorming van dien aard niet geschikt had geoordeeld. Daarentegen waren de punten opgegeven, waarop hij moest blijven aandringen.

»Ofschoon nu de Prins op den ingeslagen weg zijner binnenlandsche zoowel als zijner Duitsche politiek moest volharden, zoo had hij toch geene reden om de hoop op te geven, dat hij op dien weg meer en meer alle Duitsche regeringen zou ontmoeten.

»Ook op het tot stand komen eener goede verstandhouding in eene andere rigting, hoop ik — zeide de Prins— op de goede verstandhouding tusschen Pruissen en Oostenrijk. Ik acht deze van het hoogste belang, en zoo in den laatsten tijd eene toenadering heeft plaats gegrepen, zal ik niet nalaten aan de respectieve Kabinetten mededeeling te doen van den vooruitgang op dezen weg.

»De Prins-Regent eindigde met deze woorden: »Zoo »moge dan onze vereeniging hier in Baden niet alleen het »bewijs van eensgezindheid tegenover het buitenland »gegeven hebben, maar ook het gevoel van die eensge»zindheid binnen de grenzen van het gemeene vaderland »verhoogen en de indruk van deze dagen door niets ver»zwakt worden.«

»Deze vaderlandlievende ontboezeming beaamden de aanwezige Vorsten met hartelijke betuigingen, waarna zij nog geruimen tijd in vrijmoedige gesprekken vereenigd bleven.«

Te Parijs is men in hooge kringen zeer tevreden over den afloop van dit congres, en zelfs in St. Petersburg heeft de vredelievende afloop dezer conferentie een gunstigen indruk gemaakt. Men gelooft er niet, dat Frankrijk nu reeds zijn lust naar den Rijnoever wil bevredigen, en, zeggen sommigen, als het daartoe toch mogt besluiten, zou Rusland zich er niet bovenmate aan ergeren, bij de weinige genegenheid, die het thans voor Duitschland gevoelt.

De Czaar heeft ook in zijne eigene huishouding genoeg te doen, immers de adel van 't gouvernement Wladimir heeft hem een adres gezonden, met het verzoek, tot invoering van hervormingen in de staatsinrigting, en dat wel in bijna alle takken van het bestuur.

De Minister van binnenlandsche Zaken, *Lanskoi*, heeft de woorden, maar vooral den inhoud van het adres, namens den Keizer, zeer gegispt. De adel was in deze geheel getreden buiten zijne regten, en had zich in zaken bemoeid, die geheel buiten zijn kring lagen. De maarschalk van adel en de districts-maarschalken, die eene dergelijke uiting niet voorkwamen, hebben eene strenge berisping ontvangen.

De Paus, zoo verzekert men, zal binnen kort eene allocutie houden, naar aanleiding van den toestand der R. Catholieke kerk en van haar Opperpriester—eene allocutie, dien toestand in de somberste kleuren schilderende, en welligt een hartroerend protest bevattende tegen de verwezenlijking der uitspraak: »Het wereldlijk grondgebied van den Paus moet zich niet verder uitstrekken, dan de tuin van het Vatikaan!«

De Keizer van China koopt eijeren voor zijn geld en zal de kosten betalen van de oorlogs-toebereidselen, door Frankrijk en Engeland gemaakt.

De hof sterrekijker mag wel toezien, of de rekening ook wordt geschreven met dubbel krijt!

Zijne Japansche Majesteit is dood.

Veertien zijner onderdanen zouden hem om 't leven hebben gebragt en zijn daarop met nog *zestien* anderen [voor de securiteit] cito opgehangen. Dat was kort en bondig, want het luidt ook daar: »dat de dood er op volgt« maar 't geeft den Keizer weinig troost.

Hij zou liever met die 14 booswichten in 't leven zijn gebleven en gezien hebben, of hij het met hen op een accoordje had kunnen gooijen.

Waarom vermoordde men den Keizer, die op weg was naar zijn paleis?

Dat is nog onbekend.

Mogen wij raden, dan zou ons antwoord zijn: »omdat hij zijn rijk openzette voor de Europeanen.«

Blijkt het, dat deze om der gevolgen wille, belangrijke tijding, waar is, dan zullen er wel redenen worden aangegeven voor die verschrikkelijke wraakneming.

Dezelfde berigtgever verhaalt ook, dat twee personen van aanzien, medepligtigen aan den moord, vergunning verkregen, om zich zelven den buik open te snijden, dat is, van het leven te berooven.

Die zelf-executie ontheft de familie van de toerekenbaarheid der misdaad, en een echte Japannees heeft geen zwaar hoofd in eene operatie, waarbij niemand zegt: »welbekome het u!«

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De Tweede Kamer hervat spoedig hare zittingen, om het voorlaatste of laatste? van het blij- of treurig-eindigend tooneelspel, getiteld: »een spoorweg-net, of broeder wat is de verdeeldheid groot!« op te voeren.

Wordt het Regerings-ontwerp gaaf of, met de goedkeuring der Regering, gewijzigd! aangenomen, dan laat het Bewind de natie, ook de leden der Kamer, stoomen en blijft met groot genoegen, tot anderer verdriet, zitten. Wordt bedoeld ontwerp verworpen — dan?

Volgens de [oude] *Rotterdamsche Courant*, krijgen wij dan een schok, want het Ministerie gaat niet heen, maar zegt tegen de Kamer: eerst eene proefneming ten aanzien der vraag: »»gij of ik!««

Oordeelt genoemde Courant juist?

De tijd kan het leeren, maar in allen gevalle, wat zij zegt is belangrijk en laten wij hier volgen:

»Al wat gebeurt, al wat gebeurd is, al wat nog gebeuren zal, draait op één spil. Die spil is: *de Spoorwegwet.*

Ieder wil spoorwegen hebben. De Regering, om een groot feit tot stand te brengen en Nederlands voorspoed te bevorderen. De leden der Kamer, om voldoening te

verschaffen aan eene nationale behoefte; de Natie-zelve, omdat zij innig gevoelt, dat zij spoorwegen noodig heeft.

Indien men de Natie kon raadplegen, hoofd voor hoofd, het zou alras blijken, dat het hare overgroote meerderheid tamelijk onverschillig is *hoe* zij spoorwegen verkrijgt. Staatsspoorwegen of spoorwegen bij concessie, het is haar onverschillig. De handel, de nijverheid de provincien *willen* spoorwegen: zoo ooit, wettigt hier, in hun oog, het doel de middelen.

In de Tweede Kamer staat het vraagstuk anders. Er zijn, die spoorwegen willen, om aan hunne districten te voldoen. Er zijn ook, die inderdaad gemoedelijke bezwaren hebben tegen de offers, die van den Staat gevergd worden. Maar er zijn ook, en zij zijn velen, die van Spoorwegen niets willen weten, tenzij ze door *hunne* partij worden gemaakt. *Zij* wenschen de eer, Nederland met spoorwegen te doteren; evenzeer als de heer *van Hall*, op zijn ouden dag, en als om zijne werkzame loopbaan te besluiten, dingt naar de eer, om aan ons Vaderland het spoorwegnet te verschaffen. Hier bestaat dus een element van rivaliteit en van politieke jaloezy dat *elk* plan dreigt te vernietigen, en waarvan het volk de dupe is.

Hoedanig is nu de politieke positie? Bijna zou ik geneigd zijn te zeggen: de *diplomatieke* positie?

Wordt de spoorwegwet *aangenomen*, dan is er, in constitutionnelen zin, geene reden denkbaar, waarom een Ministerie zou aftreden, dat eene zoo gewigtige wet zou zien bekrachtigd door de Vertegenwoordiging?

Men wil echter het Ministerie niet. De spoorwegwet *kan* dus niet worden aangenomen.

Wat dan? *Verwerpen?*

Hier dreigt een ander groot gevaar. Wie den heer *van Hall* kent, weet, dat hij na eene verwerping niet naar huis zou gaan. En inderdaad, elk oordeel over de rigting van dezen staatsman op zij gezet, gaat het moeijelijk voor den heer *van Hall*, om op den avond zijns levens eene zoo eclatante nederlaag te lijden, die, ongewroken, voor zijn afgelegde loopbaan gelijk zou staan met de werking van een natten spons op den lei-arbeid van een vlijtigen schoolknaap. Men weet, dat de heer *van Hall wist* hoe hij, persoonlijk, geene meerderheid in de Tweede Kamer had of kon hebben, en dat hij, de taak aanvaardende om het land met spoorwegen te begiftigen, ook *moet* hebben voorzien het geval van verwerping. Men *gist* dus, dat, ingeval van verwerping, de Minister-President het besluit tot ontbinding der Kamer, om zoo te zeggen, in den zak heeft.

Welnu: de Kamer, die zoo stout zich gedraagt, zij is voor die ontbinding bevreesd.

Aannemen of *verwerpen* bedreigt de Kamer met gevaren die hare meerderheid doen vreezen. Bij *aanneming* blijft dit Ministerie, niets is natuurlijker, aan het Bewind. Bij *verwerping* wordt, vreest men, de Kamer ontbonden. Dan werkt het materiëel belang: het eenige krachtige belang, helaas! waarvoor onze bevolking in de bres springt. Wee dan het gros der opposanten! Men *wil* in de provincien spoorwegen: *hoe*, dat doet er minder toe. De meesten van hen, die zich tegen het plan verklaarden, wagen dan een vreeselijke kans. Bij een weinig politiek volk als het onze, is de beslissing van de vraag tusschen *theorie* en *spoorwegen*, in de bestaande omstandigheden, geen oogenblik twijfelachtig.

De Regering van hare zijde verlangt de botsing, want deze alleen kan haar uit eene moeijelijke positie brengen. De Kamer, daarentegen, tracht haar door alle middelen te voorkomen.

Hoe geschiedt dat van weêrzijden?

De Kamer tracht door motien, door voorstellen, door verwerping van wetten, de Regering te doen vallen, vóór dat de wet op de spoorwegen in discussie komen kan. Wie weet, of, na het antwoord der Regering, niet wordt besloten tot een tweede onderzoek in de sectien: dan verloopen er al weder twee maanden. Niets belet verder, om, in de hitte des zomers, op reces te scheiden. Daarna volgt de sluiting: en wij zien de Kamer werken als Penelope aan haren handenarbeid. Zelfs loopt er een gerucht, dat nog al consistentie heeft, betrekkelijk het besluit van eenige leden der Kamer, om den voorzitter, krachtens het reglement van orde, te verzoeken de Kamer bijeen te roepen; men wil dat er voornemen bestaat, om den Koning een adres aan te bieden, of tot eenigen maatregel te besluiten met het oog op de volbragte regeling der suiker-industrie. Al te maal maatregelen om de Regering te doen vallen vóór de behandeling der spoorwegwet.

De Regering daarentegen, de zwakke zijde van de Kamer, zeer goed be effende en overtuigd, dat een beroep op het volk niet baten zoolang dat beroep slechts zou steunen op abstracte politieke theorien, waarvan de meerderheid de wijde gevolgen niet schijnt te vatten, — verdraagt van hare zijde alle aanvallen en alle nederlagen! Waarom? zij wil de Kamer brengen tot het eindpunt, tot de reden, waarom *deze Regering bestaat*: *tot de wet op de spoorwegen*. Bij aanneming blijft het Ministerie; bij verwerping zal de Kamer worden ontbonden.

Het is *die* schok, waarheen wij met rassche schreden gaan. Wat daaruit geboren kan worden, zal wel niemand durven voorspellen, maar wat mij in het belang des vaderlands noodzakelijk voorkomt, is dat, hoe ook, op legale wijs, een einde kome aan de spanning. Langs wettigen weg is dat niet anders mogelijk, dan de kiezers een vraagstuk te doen beslissen, geschikt om de overgroote meerderheid naar de stembus te brengen. Het »*vox populi, vox Dei*« zal dán een einde maken aan een toestand, die, langer voordurende, eene ramp dreigt te worden voor ons vaderland, en een ondermijnende kanker aan onze Staatsinstellingen.

»*Fin contre fin*« blijft hier nog altijd de vraag: zal de Regering de Kamer kunnen forceeren tot eene discussie van de spoorwegwet, of zal het der Kamer niet gelukken, de openbare behandeling van die wet, langs allerlei middelen, voor de sluiting der Zitting onmogelijk te maken?«

— Naar men nu verzekert zal de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de eerste dagen der maand Julij a. s. hare werkzaamheden hervatten.

— Bij besluit van 22 Junij 1860, no. 39, heeft Z. M. goedgevonden, met intrekking der bij H.D. besluit van 20 Februarij 1860, no. 43, gedane benoeming van den heer *W. Moll*, hoogleeraar in de godgeleerdheid aan het athenaeum te Amsterdam, tot gewoon hoogleeraar in de godgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Leiden, te benoemen tot buitengewoon hoogleeraar, den heer *L. W. E. Rauwenhoff*, doctor in de godgeleerdheid en predikant bij de Hervormde gemeente te Leiden.

— Met betrekking tot het 15e landhuishoudkundig congres, thans te Amersfoort vergaderd, melden wij dat de heer mr. *H. Verloren*, als voorzitter, de werkzaamheden geopend heeft met een belangrijke toespraak: dat Z. M. de Koning en Z. K. H. de Prins van Oranje kennisgeving hebben ingezonden, het congres niet te kunnen bijwonen, en dat van *geene enkele gemeente* een verzoek is ingekomen om het volgende congres binnen hare muren te doen houden.

— Door Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage is aan den gemeenteraad ingediend een plan tot verbetering van den watertoestand van den Hofvijver, enz., waarvoor de kosten geraamd zijn op f 63000.

Een ander voorstel strekt, om uitvoering te geven aan het raadsbesluit tot demping van grachten. De kosten van het dempingsplan zijn geraamd op f 453,372 te verdeelen over vier jaren, als in 1860 f 49,163; in 1861 f 130,184; in 1862 f 144,689; in 1863 f 129,331.

— De regtbank te Amsterdam heeft de erfgenamen van pastoor *v. d. Aa*, den 3 October 1857 in Overijssel overleden, en die opkwamen tegen een testament door den pastoor 3 dagen voor zijn dood opgemaakt, waarbij een pastoor en deken tot universele erfgenaam was benoemd, met uitsluiting van eigene familie, in 't gelijk gesteld, en bepaald, dat de testateur bij 't maken van het testament niet in 't bezit zijner verstandelijke vermogens was geweest.

— Men leest in de *Overijsselsche Courant* van 21 dezer: Gisteren middag ontdekten eenige kinderen in de nabijheid van de herberg de Mol in den grond verborgen twee zakken, waarin onderscheidene breekgereedschappen. Hiervan wilde men den naastbij wonenden rijks-veldwachter terstond kennis geven, doch men vond deze niet te huis. Gelukkig kwam toen de rijks-veldwachter *H. Kempers* van een transport van Ommen terug keerende, daar voorbij, vergezeld van den voerman *W. Damman* van hier. Niet zoodra hoorden zij wat er gaande was, of *Damman* van den karabijn van *Kempers* voorzien, en *Kempers* zelf zijne overige wapenen bij de hand genomen hebbende maakten zich tot onderzoek gereed.

Al spoedig zagen zij twee personen die hun voorkwamen als de vermoedelijke eigenaars der gevonden gereedschappen. Op hunne nadering zetten beiden het op een loopen en ieder begreep er een voor zijne rekening te moeten nemen. *Damman* achterhaalde den een, doch juist toen hij hem meende te vatten, keerde deze zich om en hield hem een dubbel geladen pistool voor de borst. Met de karabijn hoopte hij hem vóór te wezen, doch ongelukkig kitste dit, daar *Kempers* voorzigtigheidshalve het dopje er had afgenomen en er niet aan gedacht was er een nieuw op te doen. Het geweer weigerde en de boosdoener schoot zijn pistool af. Gelukkig ontweek *Damman* 't schot, vatte den booswicht, en had de tegenwoordigheid van geest een tweede schot af te wenden en zich voor goed van zijn gevaarlijke tegenpartij mees'er te maken.

Middelerwijl was *Kempers* met den tweeden boosdoener aan 't worstelen geraakt en had het ongeluk een steek in den buik te bekomen, die hoewel niet gevaarlijk, toch zijn tegenpartij een oogenblik deed winnen en hem de gelegenheid tot ontkomen verschafte.

De aangehoudene is terstond naar Zwolle getransporteerd, en naar het huis van Burgerlijke- en Militaire verzekering over gebragt.

De onbekende, die *Kempers* verwondde, is naar gissing 40 jaren oud, middelmatig van lengte, heeft licht bruin haar, wenkbraauwen en ringbaard, en is gekleed met kort jasje of buis van grijs katoenen stof. — Hij heeft achtergelaten eene zwart lakensche pet, een zak met centerboor, beitel, dopjes en een einde gele waskaars zijnde diens aanhouding per telegraaf aan anderszints op op heden door de justitie aanbevolen.

— Van allerwege verneemt men dat er inschrijvingen gedaan en giften ingezameld worden om de huisgezinnen der militairen, door den kazerne-brand te Leeuwarden ongelukkig geworden, in hunnen nood te gemoet te komen. Z. M. de Koning heeft daartoe de aanzienlijke gift van f 1000 doen toekomen en de inschrijving alhier bedraagt reeds f 2200. Van »een oud soldaat« is ontvangen een bankbiljet groot f 100, onder het postmerk Oldeboorn. Verder zal er op den 26 dezer een concert worden gegeven, waarvan de opbrengst mede geheel tot dit doel is bestemd.

— De vroeger aangekondigde keuring van hofsteden (boerenplaatsen), door de afdeeling Wijk bij Duurstede, van het Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde, heeft de vorige week plaats gehad. De commissie met deze keuring belast, bestond, uit de heeren *J. H. van Mariënhoff*, *P. van Ooijen* en *Naathuis*, en was vergezeld van den president der afdeeling, den heer mr. *P. M. de la Cour*, en den secretaris, den heer *G. J. de Jonckheere*.

Er waren 18 hofsteden ter keuring aangegeven, die allen door de commissie met de meeste oplettendheid en zorg zijn in oogenschouw genomen. De eerste prijs van f 100 is toegekend aan *G. van Eck*, op de hofstede Leemkolk onder Cothen, toebehoorende aan baron *D. van Hardenbroek van de Kleine Lindt*; de tweede, van f 50, door de wed. *Uyterwaal*, wonende op de hofstede Den Oort te Houten, toebehoorende aan mr. *P. de Beaufort*, en de derde van f 25 aan *B van Bemmelen*, op de hofstede Rimmagen, bij Wijk bij Duurstede, toebehoorende aan freule *van Wijckersloot*. — Bovendien werd nog een getuigschrift toegekend aan W. *van der Horst*, wonende op Rodenstein te Cothen, toebehoorende aan den graaf *de Mercy d' Argenteau*, een tweede getuigschrift aan *J. van Vulpen*, op eene hofstede onder Cothen, toebehoorende aan baron *G. J. van Hardenbroek van Ammerstol* en een derde getuigschrift aan *R. van Dijk*, wonende op eene eigene hofstede bij Cothen.

Wij juichen, zegt de *Utrechtsche Courant*, deze eerste proeve zeer toe, daar die strekken kan ten prikkel tot vooruitgang onder de landlieden, die voordeelig voor den landbouw in het algemeen, maar ook niet minder voor de hofsteden in het bijzonder, worden kan. De wijd en zijd geroemde properheid, netheid en niet minder doelmatige inrigting der boerderijen in Nederland, heeft wel geen bijzondere aanwakkering noodig, doch het kan desniettemin allervoordeeligst op den landbouwer werken, als men die goede hoedanigheden ook in eigen land erkent en waardeert, en gaarne beloonen en gunstig vermelden wil waar die het best worden in acht genomen. De moeite, die de commissie voor deze keuring in het werk heeft willen stellen, om namentlijk 18, veelal groote boerderijen te beoordeelen, is allezins lofwaardig; moge zij in haar moeijelijk werk loon vinden in de dankbaarheid van den landman, tot wiens eer, en die van den landeigenaar in wiens voordeel zijzoo onbaatzuchtig is werkzaam geweest.

— Men schrijft uit Kampen:

»In de laatst gehouden vergadering van den gemeenteraad is besloten, dat de bepaling, voorkomende in de voorwaarden van verpachting, dat de perceelen maar eenmaal mogen worden gehooid, voor dit jaar ter zake van den jongsten storm en overstrooming wordt opgeheven, en dat alzoo aan al de pachters van stads erven en de huurders van stads losse landerijen de vergunning wordt verleend, om dit jaar de perceelen tweemaal te mogen hooijen, onder voorwaarde nogtans, dat de alzoo tweemaal gehooide landen niet zullen mogen worden nageweid.«

— Men leest in het jaarlijksch verslag der afschaffingsmaatschappij:

»Er is eene gemeente in Gelderland, die 4000 zielen telt en vier en zestig herbergen.

»In eene Noord-Brandsche gemeente, met 400 zielen, zijn 3 slijters en 17 tappers. De *burgemeester* en *alle notabelen* zijn er herbergiers!

» Te Coevorden zijn in 1859 gestraft, tengevolge van 't misbruik van sterken drank, 53 personen, wegens nachtrumoer, 22 wegens vechterij 16 en aangetroffen in herbergen, na verboden tijd, 16. Eene verordening tegen *openbare* dronkenschap bestaat aldaar niet.

»Te Heilo, eene gemeente van 900 zielen, wordt jaarlijks ongeveer 5000 kan gedistileerd gebruikt.

»Te Rutenbroek (Ambt Meppen, in Hannover), in de nabijheid der Drentsche grenslijn, werden, na eene achtdaagsche onafgebrokene prediking van drie paters, 700 personen tot het afschaffingsgenootschap toegebragt.

»Aan de Kaap wordt een *Matigheids blad* uitgegeven.«

— De *Tijd* betoogde dezer dagen in een paar artikelen, dat, wat er ook met Italie gebeuren mogt, het in geen geval Protestantsch zou worden voor welke bewering het ultramontaansche blad eerst redenen aangeeft, enkel aan de gesteldheid van Italie ontleend, maar daarna ook redenen, uit het Protestantisme zelf voortspruitende, dat de kracht zou verloren hebben, proselieten te maken, gelijk dan ook noch de zedelijke omwenteling der 18 eeuw, noch de zedelijke tegenomwenteling der 19 iets noemenswaard heeft bijgedragen tot de uitbreiding van het Protestantisme. De *Tijd* zegt ten slotte:

»Het Protestantisme is verouderd, versleten, stervende. Zijn magtelooze hand kan noch steunen, noch leiden. Vóór drie eeuwen vermogt het nog te misleiden door een valsch vertoon van kracht. Doch sedert al zijn ongeneeslijke wonden zijn opengegaan, zal de pestwalm die er uit opstijgt slechts daar de verrotting kunnen bevorderen, waar de kiem er van reeds door andere oorzaken was gelegd. Overal elders kent men dat gif, en heeft men het tegengif bij de hand. Besmetten kan het niet meer.«

De *Tijd* zou dan wel gerust kunnen zijn. En toch blijkt die gerustheid van hem en zijne helpers niet altijd zoo duidelijk.

— Volgens gemiddelde berekening worden in Engeland jaarlijks tusschen de twee en drie millioen bijbels gedrukt, van welke die, welke op de Koninklijke drukkerij te Oxford gedrukt worden — wier drukker een guinje voor het ontdekken van elke drukfeil betaalt — de naauwkeurigste zijn, om welke reden zij vooral in Amerika het sterkst gezocht worden. Indien de afschaffing der belasting op het papier doorgegaan ware, dan zouden vele Engelsche drukkers de vormen hunner gestereotypeerde bijbels naar Duitschland gezonden hebben, om ze daar; waar het drukken bijna 40 pCt. lager is dan in Engeland, te laten drukken. Na den bijbel zijn de werken van *Shakespeare* en de Pelgrimsreis van *Bunyan* die, waarvan de grootste oplage geschiedt. Van de eerstgenoemde worden jaarlijks ongeveer 20,000 exemplaren verkocht.

— Algemeen hoort men te Eindhoven (N.-Brabant) klagen over de verbazende toeneming van konijnen in die streken; in de Stratumsche heide is het geen kunst, om binnen een half uur 3 à 4 nesten te vinden. Alles wordt door die dieren vernield, en van koolgewassen komt niets teregt.

— Uit Nijmegen schrijft men:

Er heeft sedert eenige dagen in de nabijheid van onze stad een merkwaardig verschijnsel aan. Wij kunnen ons aan de eikenboomen, die zich op den weg naar Hees, tusschen veld- en landzigt en den logementhouder *Giesing* bevinden, overtuigen welk eene verwoesting een klein insect, de eikenrups namelijk, kan te weeg brengen, en zullen dan daarbij kunnen opmerken, hoe de zware stammen met een schoon donsachtig bekleedsel zijn bedekt, dat de s'am hier en daar totaal onzigtbaar maakt; bij onderzoek blijkt dat dons uit enkel rupsen te bestaan. Merkwaardig zijn de guirlandes, die dat insect van boven tot beneden om den stam legt. Zij sluiten zich daarbij een aan een, paar aan paar of drie aan drie, op de meest regelmatige wijze aan elkander. Het is inderdaad een

bewonderenswaardig schouwspel. Het is echter te wenschen dat de opbouwers dier regelmatige slingerlijnen, spoedig mogen verdeeld zijn.

— Men schrijft uit Langstraat „het gras Californie” van 21 jl:

Sedert het begin dezer week heeft men in deze streek een aanvang gemaakt met gras maaijen en hooijen, dat, tegen alle verwachting, veel medevalt. want men veronderstelde dat door de overstrooming van meest alle hooilanden in deze streek door den hoogen vloed van 28 Mei jl. het gras veel slip en vuil in zich zou bevatten, dat gelukkig niet zoo is. De opbrengst is zeer aanzienlijk en als het weder zich eenigzins ten beste wil schikken, dan zal de oogst gunstig worden binnen gebragt. De nieuwe markt is nog niet gemaakt, men verwacht dit echter spoedig, omdat de verpachtingen van fijn gras allerwege duur en de zucht tot ophooging dit jaar groot zal zijn. Reeds liggen een aantal schepen tot lading gereed.

— Men vischt van tijd tot tijd nog eenige drenkelingen op die hunnen dood hebben gevonden bij het ongelukkig vergaan der stoomboot de Langstraat; reeds 16 personen zijn opgevischt, doch de laatsten zijn meest onkenbaar en worden natuurlijk onmiddelijk begraven.

— Men schrijft uit Genemuiden van 22 jl.:

Leverde de verkoop van het grasgewas der 140 bunders toplanden dezer gemeente-eigendommen, voor eene snede, een verschil op van bijna 50 percent, vergeleken met het buitensporige pachtjaar 1859, meer verschil leverde de volgende dag de verkoop op van het grasgewas van de vlaktelanden, ook aan de gemeente behoorende, want de 47 perceelen, in 1859 verkocht voor f 5767, golden en werden nu gegund voor f 2566.

Van het biesgewas, ofschoon gunstiger dan bij den vorigen verkoop van den oogst, was de verhouding als volgt: de opbrengst was in 1858 f 1905; in 1850 f 1050; een verschil derhalve van f 55. Gelukkig is de raad de overtuiging toegedaan, dat het beter is de gemeentekas dan de burgers een zoodanig verlies te doen lijden: de eerste toch kan, door tijdelijke leeningen, in hare behoefte voorzien.

— Uit Oldambt wordt geschreven, dat de landman zich verheugen mag in het uitzigt op eenen ruimen oogst. De graanvelden bieden een verrukkelijk gezigt aan: alle producten, winter- en zomerkoren, vroeg en laat uitgezaaid, zijn even tierig en beloven eene ruime opbrengst. Alleen het koolzaad is hiervan uitgezonderd; slechts een zeer klein gedeelte van het uitgezaaide is blijven staan; evenwel zijn ook alle granen, die voor het omgeploegde koolzaad in de plaats zijn getreden, uitmuntend opgekomen. De paardeboonen en erwten vooral beloven bij uitstek veel; de aardappelen, die zich eerst niet zoo gunstig voordeden, beginnen ook een heerlijk aanzien te krijgen, de tuinboonen hebben aanvankelijk, eerst door de heerschende stormen en later door insecten, veel te lijden gehad, doch deze beginnen zich nu te herstellen; kool- en moesplanten komen goed aan den gang en de ooftboomen beloven een ruim beschot.

— Men schrijft van 't Maas en Waalsche, dat de veldgewassen gunstig staan en ook de tabak goed opkomt, terwijl de ooftboomen niet zooveel van den storm hebben geleden, als men had kunnen meenen. Met de uiterwaarden staat het echter zeer slecht. Zoo werd in N.-Braband onlangs eene uiterwaard voor f 600.— verpacht, die voorleden jaar f 3000.— en voor twee jaar f 5000 — opbragt. In een anderen polder in dezelfde streek heeft een eigenaar dit jaar f 9000 — minder in pacht voor de grasverpachting bekomen dan verleden jaar.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. De heer *de la Garde* heeft onlangs in eene brochure het onderwijsstelsel zeer gegispt, en is daarin dezer dagen ook ondersteund door den heer *About*, die volkomen vrijheid van onderwijs wil, met dien verstande evenwel, dat maatregelen genomen worden om te voorkomen, dat de staat op het gebied van het onderwijs iets van de kerk te vreezen hebbe. Deze geschriften hebben aanleiding gegeven tot het onjuiste gerucht, dat de regering eene wet ontwierp tot wijziging der vrijheid van onderwijs.

— In de vijf eerste maanden dezes jaars zijn hier te lande 57,212 595 fr. aan inkomende regten, betaald. Over deze 4de tijdruimte in het vorige jaar bedroeg de opbrengst dier regten 76,539 267 frs. en in 1858 73 758,176 frs.

— Er is tegenwoordig sprake van een nieuw stelsel van kunstverlichting, waardoor deze stad schier schitterender zou verlicht zijn dan bij dag. De nummers van elk huis en de naambordjes der straten zouden door een aantal gazpitten verlicht en welker werking door middel van spiegelende glazen verdriedubbeld zou worden. Het is gemakkelijk te begrijpen welk een verblindend lich het gevolg zou zijn van de werking van zoovele lichtpunten. De kosten dezer verlichting zouden door de eigenaars der huizen gedragen worden en niet meer dan 7½ franks in het jaar voor elk huis beloopen. Men is benieuwd of deze permanente illuminatie tot stand zal komen.

— De tentoonstelling van inlandsch vee en landbouwproducten is Zondag te Parijs geopend. Het Industriepaleis in de *Champs Elisées*, alwaar in 1855 de groote wereld-tentoonstelling gehouden werd, is daarvoor ingerigt geworden. De prachtige ruimte gelijkvloers, is smaakvol versierd. Het vee is naar gelang der rassen, in ruime stallingen, in 4 rijen, onder de galerijen geplaatst, die voor de tentoonstelling der landbouw-producten gereserveerd zijn.

Het centrum is in een fraaijen tuin herschapen, met frissche lanen, miniatuur rivieren en waterwerken, waar over landelijke bruggen gelegd zijn. Boomen en heesters zijn zeer kunstig hier en daar gegroepeerd en de geheele oppervlakte is smaakvol met de heerlijkste bloemen als overdekt. Het binnenste van het gebouw is geheel ingenomen door de runderen; de varkens, schapen en het pluimvee zijn buiten het gebouw, in afzonderlijke stallingen. De paarden zijn over de geheele lengte van de *Cour de la reine* geschaard. Het geheel is wel geslaagd en de inrigting zoo volmaakt als zij zijn kan.

Van runderen zijn er 1470 stuks; paarden circa 1000; schapen 547; varkens 237; geiten 13; konijnen 70, en pluimgedierte 839. Van werktuigen zijn ingezonden 3976 voorwerpen en van landbouw-producten 3615 diverse artikelen.

Op den eersten dag der tentoonstelling werd deze door 27532 personen, waaronder de Keizer, bezocht.

ENGELAND.

Londen. Het Hoogerhuis heeft wederom eene uit het Lagerhuis voortgekomen bill verworpen, namelijk de bill tot afschaffing van den kerkelijken omslag, eene gemeentelijke belasting van gering bedrag, welke als bijdrage tot bekostiging der Anglicaansche eeredienst wordt geheven van alle in de gemeente gevestigde grondeigenaren, ook de tot andere kerkgenootschappen behoorende, en welke daarom door velen als eene onregtvaardige en met de vrijheid van godsdienst onvereenigbare heffing wordt beschouwd, terwijl zij door anderen als een van ouds aan de grondeigendom klevenden last verdedigd wordt. In het Lagerhuis is in de laatste jaren reeds meermalen, op voorstel van leden, tot de afschaffing derzelve besloten; maar in het Hoogerhuis is dat besluit telken male, en ook nu weder, dor de voorstanders van de regten der Staatskerk verijdeld. In de zitting van het Hoogerhuis van 19 dezer stemden slechts 31 leden voor de afschaffing van den kerkelijken omslag en 128 daar tegen. Het Gouvernement wenscht eene middenweg in te slaan en zou gaarne de bedoelde belasting zien afschaffen, indien daaraan eene vergoeding voor de Anglicaansche kerk verbonden wierd.

— Op de Royal Albert, nu met andere linieschepen in de nabijheid van Edimburgh geankerd, is eene krinoline oorzaak van een jammerlijk ongeluk geweest. Zaturdag ll. werd het vaartuig nl. door vele personen bezocht, waaronder ook een aantal elegant gekleede dames; de krinoline van een dezer laatsten bleef aan het percussieslot van een signaalkanon haken; het stuk ging af, en een er voor staand motroos werd de regterarm afgeschoten. De ongelukkige werd stervend weggedragen en de dame viel in onmagt.

DUITSCHLAND.

Berlijn. De wedrennen alhier, de grootste op het vasteland, zullen dit jaar bijzonder luisterrijk wezen. Het aantal deelnemers bedraagt reeds 43 en 170 paarden zijn ingeschreven. De wedrennen zullen 4 dagen duren en het gezamenlijk bedrag der prijzen is 6000 Friedrichs d'or.

BELGIE.

Brussel. Men verzekert, dat de aanstaande Septemberfeesten een geheel ander kenmerk dan vroeger zullen dragen. Thans zal het namelijk eene anti-Fransche demonstratie wezen, welke tevens de blijken zal dragen, hoe zeer ons land zijne uitmuntende verstandhouding met Nederland op prijs stelt.

ITALIE.

Vele sbirren [policie-agenten] van Palermo zijn te Napels aangekomen; ook vele soldaten, die tot spotprijzen diamanten en andere kostbare geroofde voorwerpen verkochten.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES VAN HEDEN.

Parijs, 25 Junij. Volgens eene particuliere depêche uit Napels van den 24 Junij des avonds, heeft de Koning van Napels bij rescript eene *constitutie* verleend en eene *algemeene amnestie*, alsmede een liberaal Ministerie benoemd.

Londen, 25 Junij. Onze Regering is genegen tot het houden van een congres over den afstand van Savoye. Zwitserland dringt daarop ten sterkste aan.

Amsterdam. Maandag, 25 Junij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64⅜ percent. dito 4 pCt. 99¹⁄₁₆ per cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 1815 5 pCt. 104¾ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 72⅝.

Granen en Zaden.

Tarwe onveranderd. 132 ponds witte bonte Poolsche f 375. — Rogge onveranderd. 126 ponds Pruissische f 228. — Gerst, Haver en Boekweit onveranderd. — Raapolie op 6 weken 41¼.

ASSEN, 26 Junij 1860.

— De geannonceerde harddraverij te Zuidlaren had op 22 jl. plaats en liep naar wensch af.

Elf paarden namen daaraan deel en de prijs, zijnde een zilveren tabaksdoos, werd na groote inspanning behaald door het zwart 5jarig merriepaard van den heer *van Veen* te Smilde. De premie, een fraai pikeurstuig, behaalde de zwarte merrie van den heer *Zoer* te Kijl Windeweer.

Het Eerste werd bereden door den zoon des eigenaars, 't andere door den eigenaar zelven.

De vooraf gehouden tentoonstelling werd door zeer schoon weder begunstigd en groot was de menigte, die het landelijk feest bijwoonde en met genoegen de toespraak hoorde, bij de uitreiking der premien op zeer gepaste wijze gehouden, terwijl het goede woord: „breng den dag en avond vrolijk door en bederf het feest niet door twist,” ingang vond en werd opgevolgd.

Voor ten toon gestelde paarden ontving *H. Balten* te Peelo de 1ste — *Jan Arends* te Zeijen de 2de premie.

Voor Stieren: *J. R. Boerma* te Stadskanaal de 1ste — *A. Wolters* te Drouwendermond de 2de premie.

Voor Koeijen: *W. Schuiling* te Zuidlaren de 1ste — *H. Bakker* aldaar de 2de en *J. Meursing* te Eext de 3de premie.

Voor Varkens: *L. Nijeveen* te Zuidlaarderveen de 1ste en *J. Kors* te Vries de 2de premie.

Voor Schapen: *G. Geerst* te Donderen eene premie.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 22sten dezer, is benoemd:

tot procureur bij het provinciaal geregtshof in Drenthe en de arrondissements-regtbank te Assen, mr. *A. J. Tonckens*, advocaat en candidaat-notaris alhier.

— Bij besluit van den 22sten Junij 1860, heeft het Zijne Majesteit behaagd te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den heer *C. J. M. Nagtglas*, gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea, thans met verlof in Nederland.

— Door Z. E. den Minister van Justitie zijn tot onbezoldigde Rijksveldwachters benoemd, *Willem Taatgen* en *Antonius Hartog*, beide wonende te Frederiksoord, gem. Vledder, en *Adrianus Kasper*, wonende te Wateren, gem. Diever.

— De Minister van Staat en van Finantien heeft bepaald, dat wanneer hooge veenen, zonder bebouwing, alleen na afbranding der heideplanten, met boekweit bezaaid worden, dit geene ontginning van hooge veenen daarstelt, gelijk bij de wet van den 6 Junij 1840 (*Staatsblad* no. 17) bedoeld is.

— Te Groningen is op 24 jl door den bliksem, buiten de Heerepoort een hek getroffen en stukken daarvan zijn wel 25 voeten ver weggeslagen.

— Van de 25 adspiranten voor de toelating der academische lessen te Leyden, werden na afgelegd examen 12 afgewezen.

— Op het landhuishoudkundig congres te Amersfoort werden door leden uit verschillende provincien mededeelingen gedaan aangaande het gewas, ontginningen, enz.

Hoe het daarmede in Drenthe is gesteld, bleef een geheim, omdat die provincie aldaar niet werd vertegenwoordigd.

't Volgende congres zal te Dordrecht ('t welk er niet om vroeg), worden gehouden.

Dat geen enkele gemeente in ons land verzocht om het congres in haar midden te zien, is opmerkelijk, ja vreemd.

— Telegrafische depêches uit O. Indie melden, dat Java rustig was en de berigten van Banjermassing steeds gunstig zijn voor ons gezag aldaar.

† **Meppel**, 25 Junij. Vrijdag avond stortte een kind van *D. V.* alhier in een snelvlietenden stroom, en werd door een daar liggenden duiker of zijl medegesleept; het zou zekerlijk bezweken zijn, zoo niet een persoon aldaar het instorten had gezien en de kleine bij het uitstroomen uit den duiker had gevangen, waardoor het na eenige aangewende geneeskundige hulpmiddelen aan de ouders levend kon teruggegeven worden.

Een ander ongeluk had erger gevolgen.

Bij de kwade gewoonte van kinderen, om achter rijtuigen te loopen en op de raderen te klimmen, geraakte een jongetje, nagenoeg ten zelfden tijde in het wiel van een hooiwagen, die na dat opklimmen wegreed, met dat ongelukkig gevolg, dat de onbezonnen knaap op twee plaatsen het dijbeen brak.

† Heden morgen tusschen 3 en 4 uren, werd *J. v. R.* alhier vermist; men vond hem weldra levenloos in het water aan het sluispad terug.

Hij is echtgenoot en vader van 9 kinderen, die meest allen nog zeer zijne hulp schenen noodig te hebben.

Het schijnt, dat hij iets in het diep heeft willen uitspoelen, althans een keteltje is bij hem gevonden, en dat hij zoodoende van den wal is gegleden. Treurig gevolg voor zijne bedroefde echtgenoot en zijne kinderen! Zij hebben een oppassend man en zorgdragenden vader verloren.

† **Staphorst,** 23 Junij. Volgens ingekomen berigten, gaat het de iemkers in Holland niet voordeelig. Door den aanhoudenden regen is het gewin zeer slecht. Iemand met eene stal uitmuntende bijen vertrokken, meldde, dat hij tot nog toe maar één zwerm had mogen scheppen.

Bij gewone jaren, was het om deze tijd met zwermen scheppen zoo druk, dat één man het naauwelijks af kon.

† **Zwartsluis**, 25 Junij. Vindt men van elders melding gemaakt van belangrijke vermindering van den huurprijs der landerijen, gerekend naar het vorige jaar, wij kunnen mededeelen, dat de huur der landerijen genaamd „de Top”, gelegen te Genemuiden, p. m. f 10,000 minder dan het vorige jaar heeft opgebragt en thans nagenoeg weder gelijk staat met die van voor 5 jaren.

† **Steenwijkerwold**, 23 Junij. De droeve klokketoonen verkondigden ons heden in 't vroege morgenuur, dat er een doode is — een doode waar geen ziekte heerschte. De huisvrouw van den arbeider *B. Jongebloed* werd gisteren door een onverwachten dood getroffen; terwijl zij bezig was zand tot gebruik voor den vloer uit eenen diepen kuil te graven, stortte de kuil in, zoodat zij onder het zand bedolven werd en haar leven op eene treurige wijze moest eindigen, nalatende een man met drie nog eugdige kinderen.

† **Nieuw-Schoonebeek**, 24 Junij. Heden morgen omstreeks 7 uur werd het huis van J. H. S., tevens bewoond dooor J. S, geheel door brand vernield; de inboedel van J. H. S. werd bijna geheel gerad, en ook een klein gedeelte van die van J. S. Het is te bejammeren dat alhier alles, wat naar brandweer zweemt, geheel en al ontbreekt, waardoor orde of regel, bij ongelukken zoo als dit zoo noodzakelijk, geheel onmogelijk is, de heerschende wanorde immers was oorzaak, dat zoo weinig van den inboedel van J. S. gered werd; gelukkig was de wind stil en niet in de rigting van het naaste huis, anders had dit ook groot gevaar geloopen. Het huis is tegen brandschade verwaarborgd; de oorzaak van den brand is onbekend.

† **Dalen**, 24 Junij. Heden, omstreeks middernacht, werden de inwoners dezer plaats op het onverwachts gewekt door een hevig klokgebrom en het geratel van de wacht. Men meende, dat er in het naburig Dalerveen een hevige brand woedde. In massa trok men op, met de spuit vooraan, doch alras bespeurde men, dat het niet te Dalerveen, maar te O. Schooneheek was. Werkelijk is daar dan ook eene boerenbehuizing, bewoond door en toebehoorende aan den landbouwer *K. van Engen*, verbrand.

Zeerveel is er gered, doch een varken, stug en onwillig heeft men niet uit het brandend gebouw kunnen verwijderen en is onder meer, daarbij omgekomen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Te Nieuwe Schans is beroepen de candidaat *M. Niemeijer*.

— Te Noordwolde is beroepen de heer *Eilerts de Haan*, Candidaat te Olst — te 't Zandt, de heer *Sijpkens*, predikant te Hijlert.

— Te Meppel wordt eene Normaal-school geopend onder de leiding van den heer *Hummel*.

INGEZONDEN STUKKEN.

Eene goede policie op de middelen van vervoer, is voor de veiligheid van personen en goederen noodzakelijk. Op de openbare middelen van vervoer bestaat ze en wordt naauwlettend gehandhaafd, doch op de particuliere ontbreekt ze ten eenen male. Een ingezeten van Assen meent de aandacht der stedelijke regering daarop te mogen vestigen, voral op de volgende mededeeling.

Sedert eenigen tijd is aan het gebruik van honden tot vervoeren van visch en andere kleine handels-artikelen eene schrikbarende uitbreiding gegeven. De honden *waarvan geene belasting wordt betaald*, worden in groot getal nagehouden, door behoeftige personen, niet in staat ze behoorlijk te voeden. Gedurende den dag worden ze tot hunne dienst gebezigd en des avonds, te huis komende, uitgehongerd losgelaten om hun voedsel op te zoeken. Door het geblaf en onaangenaam gehuil wordt niet zelden de rust der ingezetenen gestoord. Een kwaadaardig bijten onder elkander, voor het oogenblik schijnbaar onschadelijk, wordt niet zelden door omstanders aangemoedigd; later openbaart zich echter ligtelijk daardoor de zoo te regt gevreesde hondsdolheid, terwijl eindelijk de vrienden van tuinen niet zelden moeten zien hoe in den tijd hunner rust, hunne liefhebberij door veel zorg en kosten verkregen, is verwoest.

Het zou dus zeer te wenschen zijn, dat door de stedelijke regering het laten losloopen dezer soort van honden werd verboden, of zoodanige andere policie maatregelen werden genomen, als noodig zijn om de ingezetenen van den last dier dieren te bevrijden.

S.

LAATSTE BERIGTEN.

Prins *Jerôme* is op 23 jl. *overleden*.

De Koning van Napels is *ernstig* ziek.

In 't vooruitzigt op het mislukken van den oogst laat de Fransche Regering groote partijen meel in Amerika koopen.

De stad Parijs heeft eene nieuwe leening à 104 millioen francs goedgekeurd.

De Keizerlijke Regering zal 300 millioen francs leenen, ook tot het dekken van een deficit.

Advertentien.

Getrouwd:

A. S. DOEDENS,
van Taarloo,
en
AALTJE MEIJERINGH,
van Buinen.

Taarloo den 24 Junij 1860.

Zeer voorspoedig bevallen van een MEISJE, EEMPJE FRIELENG geliefde Echtgenoot van

W. KIERS.

Noordbarge (gem. Emmen), den 22 Junij 1860

Borger, 23 Junij. Bevallen van een' ZOON H. E. R. HAZEWINKEL—PELINCK.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER G. M. VAN DEN BERG, echtgenoote van

O. BENING.

Westerbork, 24 Junij 1860.

Rolde den 24 Junij 1860.

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze geliefde Zoon MOZES, in den ouderdom van bijna 35 jaren.

N. NATHANS.
B. NATHANS.
JACOBS.

Marktevergadering

der Marktgenooten van Gees, op Vrijdag den 29 Junij, ten twee ure, bij E ZUID te Gees, om dan het onder verdeeling liggende ***VELD te verloten*** en over het ***afstaan der Grond voor eene School*** te Gees.

BRINKS.

OVERHEMDEN NAAR DE MAAT!

D. J. FULDAUER, ***Fabrikant*** in ***OVERHEMDEN*** en ***INDISCHE UITRUSTINGEN naar de maat***, is tot en met uiterlijk den 29sten te ontbieden in 't HOTEL **HET WAPEN VAN DRENTHE.**

N.B. Bij mij als extra koopje ***Linnen Heeren-*** en ***Linnen Batist handgespin Dames ZAKDOEKEN***.

MAATSCHAPPIJ:

tot Nut van 't Algemeen.

Het HOOFDBESTUUR wenscht zich in betrekking te stellen met een ***DOCTOR*** of ***DOCTORANDUS*** in de ***NATUURKUNDE*** en daarmede verwante Wetenschappen, ten einde te voorzien in de behoefte aan eenen ***LECTOR***, belast met het houden van Populaire Voordragten in eenige Departementen der Maatschappij.

Tot het verkrijgen van nadere inlichting omtrent den aard en den omvang der vereischten, vervoege men zich in persoon, vóór den 15den Julij e.k., aan het Secretariaat der Maatschappij, te Amsterdam, Kloveniersburgwal, C 294

De Algemeene Secretaris,
P. M. G. VAN HEES

DRENTSCHE

PREDIKANTEN-VEREENIGING,

op Maandag den 9 Julij e.k., des morgens te 10 uur, ten huize van Mej. de Weduwe BRAAMS te Gieten.

Grolloo, 25 Junij 1860.

Namens 't Bestuur der Vereeniging,
BOLT,
Scriba.

Het **BESTUUR** der **BIJZONDERE SCHOOL** voor Christelijk lager Onderwijs te Assen, maakt be kend:

1o. dat de ***INSCHRIJVINGEN VAN LEERLINGEN*** in deze week *dagelijks* kan plaats hebben, ten huize van den Hoofdonderwijzer F. C. WIJLE;

2o. dat het ***REGLEMENT*** aldaar en bij den ondergeteekende verkrijgbaar is;

3o. dat ***DE PLEGTIGE OPENING der SCHOOL***, indien God het wil, geschieden zal op a.s. VRIJDAG den 29sten Junij, des namiddags te 5 ure, *met vrijen toegang voor iedereen*, voor zoover de ruimte toelaat;

4o. dat het ***SCHOOLGELD*** bepaald is, voor de ***dagschool***:

laagste klas 7½ cents per week,
middelste " 10 " " "
hoogste " 12½ " " "

de ***SCHOOLBEHOEFTEN***, — met uitzondering van Leijen, Griffels en Potlooden, — *zijn vrij*, — tenzij men ze zelfs in eigendom wil hebben.

Voor de ***AVONDSCHOOL***: 10 cents per week.

Het Bestuur vertrouwt, dat alle Ouders of Voogden, die hunne Kinderen "in de leer en vermaning des HEEREN" willen doen opvoeden voor *dit* en het *volgend* leven, van deze inrigting voor hen gebruik zullen maken.

Assen, 25 Junij 1860.

Het Bestuur voornoemd,
Namens hetzelve,
H. VAN DALEN,
Secr.

Engelsche Gezondheids-Pillen,

beroemd onder den naam van

Engelsche Gal-, Slijm- en Maagpillen.

Deze PILLEN zijn bijzonder aan te bevelen voor lijders, welke aan Maag- en Slijmkwalen laboreren; gunstige resultaten zijn hier vele van bekend en vermeerderen dagelijks. Haar ruim 25jarig bestaan en hare zachte werking zijn eene goede aanbeveling. Doosjes van 25 cent en doosjes van 40 cent zijn verkrijgbaar te

St. Anna-Parochie, H. K. Ferwarda
Dedemsvaart, B. Berends Jr.
Delden, H. W. Kunen.
Dronrijp, T. L. Veltman.
Gerredijk, S. G. Swart.
Hoofdplaat, O. E. Boone.
Hoogeveen, M. Schlecht.
Koudum, J. van der Velde.
Meppel, Wed. Jongkind.
Nieuwe Pekela, B. G. Koops.
Oude Pekela, E. G. Wildeboer.
Smilde, W. van Oort.
Steenwijkerwold, P. Laverman.
Wildervank, G. N. Polak.

Op Zaturdag 30 Junij e.k., 's namiddags te 4 uur, zal, ten verzoeke van de heeren GRATAMA te Assen, publiek worden verkocht:

4 à 5 kampen op stam staand

Topgras,

op de gronden te Pittelo, bij de Gratama's wijk gelegen.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

ROELF ROELFSEMA te Westervelde, is voornemens, publiek te verkoopen:

Het Topgras

van p. m. 10 mat HOOILAND te Eleveld, en vervolgens te verhuren: vier bunders **BOER WEITENVELD** aldaar, voor den tijd van 5 jaren. De verkooping zal plaats hebben te Eleveld, gemeente Rolde, op Zaturdag den 30 Junij 1860, des voormiddags te 10 uur te beginnen.

Notaris H. H. VAN LIER.

BURGERLIJKE STAND.

GASSELTE 11—20 Junij. Geboren: Jan zoon van Harmannus Everhardus en Trientje Zeeven; Henderkien dochter van Geert Ensing en Geesien Ensing; Marchien dochter van Willem Teunis Eeftingh en Hillechien Salomons. — Gehuwd: Roelof Aukema weduwenaar van Aaltien Pieters Oosterhof van Roden met Everdiena Bakker van Gasselternijeveen. — Overleden: Geert Naaijer 14 maanden zoon van Jan Naaijer en wijlen Grietje Panman.

WOLVEGA 14—20 Junij: Geboren: Roelofje dochter van T. E. de Vries en A. H. Bron van Blesdijke; Wessel zoon van J. W. Boelen en A. W. Jager van Boijl; Siebe zoon van R. W. Dekker en S. J. van der Meer van Oldeholtpa. — Ondertrouwd: L. A. Huizinga en A. J. Bosscha van Noordwolde — Gehuwd geene. — Overleden: G. H. Spoelstra vrouwelijk 65 jaren gehuwd van Wolvega; G. B. van Vleer mannelijk 8 jaren van Oldetrijne; G. J. de Boer [illegible] jaren gehuwd van Noordwolde; J. J. Scheenstra mannelijk 30 jaren gehuwd van Oldeholtwolde; H. T. van der Lende [illegible] jaren gehuwd van Spanga; A. S. Oosterhof vrouwelijk [illegible] jaren gehuwd van Nijholtpa.

MARKTBERIGTEN.

Amsterdam 22 Junij. Kamper-Eilands HOOI f 14½ à f 17½.

TARWE nagenoeg onveranderd; 132 ℔ jarige bonte Poolsche f 377; 132 ℔ nieuwe dito f 368 bij partij; 129 ℔ dito f 368; 132 ℔ oude roode Zweedsche f 365.

ROGGE stil; 126 127 128 ℔ nieuwe Pruissische f 228 f 231 f 234; 129 ℔ nieuwe Petersburger f 204 f 206; 118 ℔ jarige dito f 200; 116 ℔ dito f 196. Op levering per 2100 kilo flaauw; Junij f 188 f 187, Julij f 190 f 189; Augustus f 192; October f 196 f 194 f 195; Pruissische per Junij en Julij f 195.

GARST in een doen; 113 ℔ Deensche f 213; 111 ponds. Koningsberger f 210.

BOEKWEIT prijshoudend, per 2100 kilo Rijn f 250; Inl. Veen f 237.

KOOLZAAD flaauw; op 9 vaten Olie in Augustus £ 72½.

LIJNZAAD in een doen; 110 111 ℔ Riga Drojaner f 315.

RAAPOLIE dadelijk onveranderd, op levering flaauw; op 6 weken f 41¼; Vliegend f 40; 1o. September f 41¾; October f 42¼; November f 42¾ ½; December f 43.

LIJNOLIE in een doen, op zes weken f 31¼; Vliegend f 30; Najaar f 32¼.

HENNEPOLIE op zes weken f 38¼, Vliegend f 37.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 70 a f 74.

LIJNKOEKEN per 104 stuks f 10¾ a f 12½.

Schiedam 22 Junij MOUTWIJN f 15.25. — JENEVER f 20.75. Amst. proef f 22.90.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 1860.

	pCt.	22 Junij.	23 Junij.
Nederl. W.S.	2½	64½	64½
—	3	76⅛	76¾
—	4	99 3/16	99 3/16
Amort. Synd.	3½	94¾	
Handelm.	4½	135	135
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4½	101	
N. B.	½		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	104¼	
Cert. 1831/33	5		
Dito 1840	4	82⅝	82¾
— Stieglitz	4	83½	84
— Nieuwe	4	83⅜	
— 5e Serie	5	90⅜	90⅜
— 1855 6eS.	5	100½	100⅛
— van Ase.	6	61	

	pCt.	22 Junij.	23 Junij.
Polen,			
Aand. fl 500	/	163½	164
Obl.	4	81	
Spanje, Obl.	1¾	38 1/16	38 1/16
Obligatien	3	47⅝	48
Binnenl.	3	47 1/16	47 1/16
Amortisable		18¼	18⅛
Bewijz. Coup.		4½	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	51½	51⅜
— Rente A.	5	73⅜	73½
— Nation.	5	57 9/16	58⅜
—— ——	2½	27¾	27 11/16
Belgie, Cert.			
Rothschild	2½	51⅝	
Portug., Obl.	3	44 5/16	44 1/16
Brazilien	5	96¾	
Weener aandeelen	4		

22 Junij.

De markt was heden nagenoeg als gisteren; handel en variaties waren onbeduidend.

23 Junij.

De markt leverde heden weinig bijzonders op; handel en variatien waren wederom weinig beteekenend.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.